

Motivation, mening og bæredygtighed

Her følger sidste skud på stammen i vores portrætserie af bæredygtige virksomheder, i denne omgang. Derfor er det også nærliggende at tage fat i en virksomhed, der er helt på hjemmebane når det kommer til bæredygtighed. Det er indvævet i hver centimeter af hverdagen på SEP Nord, både i Systuen, Ejendomsservice, Pakkeriet og på værkstederne. Læs med, når jeg taler med lederen af SEP Nord, Jeanne Debes, som sidste år vandt Tag Fat-iværksætterkonkurrence, med den socialøkonomiske, bæredygtige virksomhed.

Elektrisk entré

Da jeg træder ind af den egentlig undseelige bygning i Pandrups industrikvarter, mødes jeg af en energisk summen fra væggene. Ikke en du kan høre, men den du kender fra et hus med liv i. Der bliver råbt hej et sted fra, og jeg kigger rundt i alle retninger, for at finde ud af hvor. Råbet kom fra Jeanne Debes ude fra køkkenet, hvor hun sidder og spiser middagsmad, sammen med en ung kvinde. Hun er en af de borgere, som ifølge lederen udgør hele kernen i SEP Nord's værdisæt og eksistens.

Mening i relationer og arbejde

Det kan være helt forskellige udfordringer for den enkelte borger, som kan være årsag til de kommer på SEP Nord. Det er nemlig helt tilladt ikke lige at passe ned i nogen af kasserne, samtidig med at man finder ud af hvad man har lyst til videre i livet, hvad det vil sige at have et arbejde, at have kolleger og imødekomme de krav der følger med et arbejde. Det er værd at notere, at en socialøkonomisk virksomhed er, ligesom enhver anden virksomhed, afhængig af indtjening og opgaver.

Det skal give mening at møde ind om morgenen, lave sine opgaver, og få et socialt fundament på arbejdspladsen. Derfor er det også med mål om, de primært unge borgere får sig en praktik, begynder en uddannelse eller noget andet arbejdsmarkedsrelateret med sig derfra, når forløbet er ovre.

Når borgerne er tilknyttede SEP Nord i et forløb, så begynder de ansatte at kigge efter praktikker eller uddannelsesmuligheder til dem. Det foregår som en veksling mellem borgernes eget ønske og de ansattes muligheder for at sparke døre ind og formidle praktikker til borgerne. Ellers er det hvad de ansatte kan søge sig frem til på nettet, som bliver udgangspunktet for at komme videre. "Alt hvad vi kan gøre for at motivere, motivere, motivere," Det skal give mening, først og fremmest. Det meningsfulde i relationer, i arbejdet og i samarbejdet med andre organisationer eller virksomheder bliver hele tiden undersøgt for om det kan give bedre mening på en bæredygtig måde.

Intet skal gå til spilde, hvorfor der særligt i systuen og på værkstedet er fokus på at genbruge og genanvende materialer. Hylde op og ned fyldt med stof; kasserede gulvtæpper, uniformer og telte fra Roskildefestival. En stor del af stoffet bliver til net, men de laver også andre produkter i systuen. På værkstedet er det samme historie, her er det blot kassevis af træ, pinde og brædder. Det betyder også at der løbende er gang i produktudvikling, som blandt andet ved Kristian i værkstedet, der ved hjælp af tøndebånd og europa-paller har lavet et sofabord, som er 100% genbrug.

Systuen fra oven, og Sy-Sanne i midten

Det handler for Jeanne også om at inspirere og opdrage lidt på kunderne. Her er metoden at tilpasse og udforske de muligheder, der er forbundet med hver enkelt kunde. Som eksempel har SEP Nord fået makeup-mærket Tromborg som kunde i pakkeriet.

Christian forklarer om bordet af palletter, at der er anvendt en særlig, japansk varmebehandlingsteknik og nul kemi.

Tromborgs varer kommer fra Kina – men skal pakkes om for at kunne komme ud i butikkerne.. Den gængse praksis er at købe nye papkasser, hvor der ikke står kinesiske tegn på til det formål. Her foreslog Jeanne Debes at man brugte dem som blev tilsendt fra Kina, hvor der i forvejen stod Tromborg på, hvortil Tromborg gik med på ideen, og foreslog at dække det område hvor der stod noget på kinesisk, med brun pakketape. For at produkterne ikke skulle ryste rundt nede i kasserne, genbrugte de plastikken fra indpakningen som pakkefyld. Og på den måde sparede Tromborg 30.000, og miljøet blev sparet for en masse pap.

"Hvis man vil have det til Kina-priser, så er det Kina man må vende sig mod," understreger lederen. Det kan godt være at SEP Nord's stofnet har en smule højere stykpris, end hvis de blev lavet i Kina, fortsætter hun. Til gengæld er det et net af genbrugsmaterialer, med en overflade som er oplagt reklameplads for en virksomhed der vil markedsføre sig på bæredygtighed. Samtidig med at det er konkurrencedygtigt ift. andre danske producenter.

Et andet eksempel er de borgere som er tilknyttet stedet. Der er stærkt fokus på trivsel, og det kan være en balancegang ind i mellem. For det kan godt være der er nogen der har det skidt en dag, et dårligt knæ eller angst, og så er det borgerens ve og vel, der kommer først.

Også selvom der skal pakkes varer til tiden, eller afleveres færdige produkter til en køber. Som Jeanne forklarer, det er de menneskelige relationer som driver værket, frem for alt.

Det er tydeligt at hun er vandt til at forklare sine kunder hvordan hendes 'butik' fungerer, og at hun hviler helt og holdent i produkternes stærke signaler og kender SEP Nord's værdi.

Idealisme, virkelyst og bæredygtighed i blodet

Miljøside af bæredygtighed har altid fyldt meget for lederen. Det startede for mange år siden, da hun forsøgte at sætte en majspose som substitut for plastik i produktion i Danmark, hvor den kom så langt som til ministeriet. Dengang var det for dyrt i afgift, og projektet blev skrinlagt. Men viljen og lysten til bæredygtighed slumrede kun, i den tid Jeanne Debes efterfølgende arbejdede som pædagog, i butik og på sociale opholdssteder. Hun forklarer det således: "Når jeg er pædagog, savner jeg at være selvstændig. Og når jeg er selvstændig, savner jeg de menneskelige relationer, og det pædagogiske," Denne følelse af ikke helt at høre til i nogen af delene blev også en vigtig drivkraft til at hun en skønne dag sagde pædagogjobbet op, og startede SEP Nord sammen med en kollega. Da fik bæredygtighed lov til at fylde igen.

Ideen opstod, da Jeanne havde en ung pige sin butik, som var i skånejob i et år. Det gav genlyd i Jeanne, at den unge kvinde fik ro til at finde sin vej i livet, ved at arbejde et sted hvor der var plads til hendes udfordringer. Derudover har Jeanne også en faglig baggrund på sociale opholdssteder, hvor hun også kunne se at særligt unge mænd, ikke havde noget at lave, og de sukkede efter noget meningsfyldt at gå i gang med.

De startede med at reparere græsslåmaskiner på SEP Nord. Deraf kom der flere og flere opgaver til, og sådan blev SEP Nord formet med tiden til det vi kender i dag. Men de er slet ikke færdige med at formes endnu.

Jeanne og Jeanne fortæller om Pakkeriet

Det med bæredygtighed kommer sig, for Jeanne, af en undren over spild. Igen understreger hun at det skal give mening. Og det giver ikke mening at smide så meget ud; gode materialer, kvalitetstøj, møbler, træ mv., som i mange tilfælde blot brændes, fortæller lederen. Det forhold ses tydeligt, da Jeanne viser mig rundt på SEP Nord; hylde op og hylde ned med stof, tæpper og pakkeriopgaver, det samme gælder i værkstedet, hvor der ligger planker fra det der engang var et sommerhusgulv ved siden af en kasse fyldt med palle-planker.

Nye initiativer dukker op, og der er en atmosfære på stedet der tillader kreativitet. Uanset hvad du kan finde på at bruge materialerne til, så er det i orden at give et skud. To af borgerne fik eksempelvis en idé til et rullebord af restmaterialer; så nu kan der komme frisk kaffe ud til alle værkstederne, uden at man behøver at gå flere gange til kaffemaskinen. Det er jo faktisk en praktisk, hverdagsnær og effektiv ressourceoptimering.

Et fælles tredje opstår, når Verdensmål bliver virkelighed

Der er mange måder at angribe FNs 17 Verdensmål på. Nogle vælger at gabe over alle sammen og starte fra en ende af med at undersøge hvordan hele virksomheden eller organisationen kan redefineres til at kunne nå Verdensmålene.

Andre udvælger de mål, de bedst kan arbejde på, og så kan de forfines gennem en målrettet bevidsthed og udnyttelse af potentialet bag målene. SEP Nord hører til i den sidstnævnte kategori. Her er der fokus på tre verdensmål, som giver bedst mening for virksomheden at arbejde med, fordi de både bringer noget med sig og fordi de kan understøtte udvikling i en bæredygtig retning

Helt præcist har SEP Nord valgt **Verdensmål 8 "Anstændige Jobs og Økonomisk vækst"**, **11 Bæredygtige byer og lokalsamfund** og **12, "Ansvarligt forbrug og produktion"**.

Et blik ind i værkstedet viser de mange rækker af træ til projekter, og en borger i gang med at slibe lister.

Jeanne forklarer at disse mål går i spænd med SEP Nord's grundlæggende værdier om det meningsfulde, og om anstændighed både i forhold til mennesker og arbejde, om at være 100 % arbejdsmarkedsrettet socialøkonomisk virksomhed, der er synlig og aktiv i lokalsamfundet hvor generationer forenes i simple, men meningsfulde opgaver.

Jeanne fortæller, at Verdensmålene engang hang hende lidt ud af halsen, fordi de som oftest var en masse fine ord, uden der kom noget konkret handling ud af det. Det har ændret sig. Særligt skete der et skred i Verdensmålenes popularitet hos lederen af SEP Nord, dengang virksomheden deltog i Tag Fat iværksætterkonkurrencen. Her fik hun oplevelsen af at de 17 Verdensmål også kan agere 'et fælles tredje' for virksomheder, små iværksættere som internationale giganter der alle tager stilling til bæredygtig udvikling. Et fælles tredje kan forstås som en forbundethed gennem noget udefrakommende; noget alle arbejder med og taler om, og derfor også kommer i samme båd af.

Desuden er der kun positive tilbagemeldinger fra kunderne når de ser verdensmål på produkterne, tilføjer lederen. Hun understreger ligesom de tidligere virksomhedsejere at markedsføringsværdien i bæredygtighed ikke bør underkendes.

"Det behøver ikke være så svært. Det handler mest om at få konkret handling bag ved ordene."

De store og små drømme

Selvom fremtiden kan synes usikker på grund af pandemien, har de mange fremtidsscenerier på SEP Nord. Den store drøm er at SEP Nord en dag er vokset så meget, at de kan ansætte nogle af deres borgere i fleksjob, og på den måde få flere i arbejde, hvor de er trygge ved at være. Så ville cirklen være komplet.

Noget helt andet, forklarer Jeanne, er drømmen om at lave en materialebank, som det også kan ses i andre kommuner. "Så kunne Fru Jensen komme og sige "jeg mangler lige den og den", og så kunne hun købe den brugt her, for ikke ret mange penge". Jeanne lyser op, når hun fortæller om alle de ideer og potentialer der ligger for fremtidens samarbejder og udviklingsmuligheder. Der kommer også en smedje, en dag.

Det er faktisk ikke drømme det skorter på, ved SEP Nord, ej heller energi og virkelyst til at drive dem ud i livet. Dog er der en stor udfordring ved hoveddøren, som langt de fleste virksomheder også støder på lige nu. COVID-19 har gjort sit indtog, og har fået kunderne til at afbestille ordrer, så Jeanne og de andre ansatte på SEP Nord har måttet fokusere på driften, og holde næsen i sporet. Men Jeanne Debes er forhåbningsfuld, og mener bestemt at det flasker sig i sidste ende. Og så skal der nok blive overskud til at få drømmene realiseret igen.

Der er ikke kun drømme på tegnebrættet, men også en række konkrete samarbejder med både Salling Group, herunder Netto, Tromborg, Aalborg Kongres- og Kulturcenter, og ikke mindst i lokalsamfundet. Inden for Ejendomsservice er det den mest pålidelige markedsføringsteknik der anvendes; nemlig word of mouth.

Lokalområdet ældre nyder at de primært unge borgere fra SEP Nord kommer en dag om ugen og slår græsset, og fortæller gerne om det.

Jeanne Debes viser rundt

På den måde spredes ordet igennem byen, og opgaverne triller stille ind. De unge får på samme måde også stærkere netværk i lokalområdet, som ikke nødvendigvis er i deres egen aldersgruppe. Det kan betyde meget for en ung der leder efter arbejde eller uddannelse, forklarer Jeanne.

At SEP Nord har fået afbestillinger og går en usikker tid i møde, synes ikke at true den lille virksomhed.

Det taler til mig om at styrken i et lokalsamfund ikke er til at tage fejl af. Når tiden er gunstig, er det nemt at række ud i verden.

Den udfordring små som store virksomheder står overfor i disse tider, er en oplagt mulighed for at lære sit lokalsamfund at kende, både for at hente opbakning og loyale kunder.

Ellers kan du altid ringe til din lokale erhversservice, Vækst Jammerbugt og tage en snak om hvad du kan gøre for at klare dig godt igennem Corona-tid på en bæredygtig måde.

TIP: Bæredygtighed eller grøn omstilling handler rigtigt meget om hvad der giver mening for dig. Se efter lavthængende frugter, lad dig inspirere af andre virksomheder, små som store, veletablerede som iværksættere, og find ud af hvordan det passer din virksomhed bedst at arbejde med bæredygtighed, verdensmål eller cirkulær økonomi. Verdensmål er et rigtigt godt sted at starte, hvis du er i tvivl om hvad din virksomhed kan tage udgangspunkt i.